

erről. Frank Antal a lévai intézetben kialakult eljárás alapelveit és lépéseit fejt ki; mindenik tényező szerepét megjelöli; a növendékek önállóságra vezetését tartja sarkalatos körülménynek, valamint az egyes intézetek eljárásának sajátos alakulását, ami azonban bizonyos általános elvek kifejeződését nem zárná ki, sőt elősegítené. E szempontból mindjárt tanulságos összevetésre ad alkalmat Gömöri Sándor cikke, mely az iglói eljárást mutatja be részletesen úgy, ahogyan 1911/12-ben történt. Az ilyen közlések a hasonló munkában fáradó olvasónak igen értékesek. Székely György ismerteti a szászországi tanítóképzés reformjára vonatkozó országgyűlési tárgyalásokat, melyek a pedagógiai és kormányzati szempontok némi összeütközését jelzik. A kísérleti lélektani tanfolyamról és a jeni szünidei kurzusról szóló tudósítások után könyvismertetés és egyesületi hírek következnek. Különálló s 1913 januártól kezdve külön is megrendelhető melléklet a *Gyakorlóiskola* (szerkeszti Urhegyi Alajos); a népiskolai tanításra ad módszeres útmutatásokat. Most Baló József közöl tanítási tervezetet a történelemből; Szász Irén magyarázó bevezetéssel a kiesz-téziás írás- és olvasás-tanításra ad példát; Diviaczky Rezső pedig a rajzzal kapcsolatos kézimunka köréből veszi tanítási tervezete anyagát.

Magyar Társadalomtudományi Szemle (VI. évfolyam, 1913, szerkesztik Angyal Pál, Apáthy István, Gaal Jenő). 1. szám. Imre Sándor Széchenyi és a magyar nevelés jövője címén a Széchenyi-ciklusban tartott előadását közli, tárgyi és személyi tekintetben mutatva be Sz. hatását a nevelésre. Bing Ede János az Eton College és az angol középiskolai nevelés szellemét ismerteti: a helyes nevelés célja mindig a józan értelmesség, a tökéletes jellem és az egészséges test, a jellemfejlesztés elvei: a tanulók önértetének, önállóságának erősítése, udvariasság, lovgiasság, vallásosság ápolása. Tuszkai Ödön a kultúra és közegészség viszonyáról szól; a művelődéssel sok egészségügyi veszedelem jár, amivel szemben az államtól az egészségnek hathatósabb, rendszeresebb védelmét kell követelni.

Nemzeti Kultúra (Gyula, III. évfolyam, 1913, szerkeszti dr. Horváth Dező). 1. szám. Feladatát abban keresi, hogy nagy közönséget és alkalmas talajt teremtsen a kultúra eszméi számára; nevelésügyi cikkeken kívül ismeretterjesztő részei is vannak; nem csak a műveltséget terjesztő és fejlesztő, hanem társadalomszervező és agitatórius folyóirat is akar lenni. Látnivaló, hogy aki a bevezetést írja (a szerkesztő), látja vidéki városainknak ily munkára nagyon izgató állapotát; vajha ne éreznék az ily természetű munkavágyának elkeseredésre való átalakulását. Molnár Viktor volt államtitkár

Nemzeti hagyományaink ápolása címen a megváltozott gazdasági élethez és a felmerült új kulturális szükségletekhez való alkalmazkodást sürgeti, mert tanügyünk nem fejlődött a korszak fejlődésének mértéke és iránya szerint. Nagyobb tér kell az önálló gondolkodás fejlesztésének, a természettudományok tanításának. Az egyéneket nemzetté kell nevelni. Szükséges a nemzeti öntudat öregbítésére és élénkítésére szolgáló hagyományok ápolása. S hogy ez maradandó legyen, az iskola tartsa fenn az érintkezést a volt növendékekkel. Becsülje meg az iskola a maga, valamint a város és vidéke multjának emlékeit; volt kiváló tanítóinak, legjobb tanítványainak arcképét el kell helyezni az intézetben; gyűjtse és őrizze az iskola az illető vidék népszokásait, viseletét, mese- és mondavilágát. Dezső Lipót a bremerhaveni nyolc osztályú népiskola tantervét és ennek indokolását ismerteti. Horváth Dezső állami tanfelügyeletünk bajait fejtegeti, tanfelügyelői szakközlönyt és szakkönyvtárt sürget, mert a tanfelügyelők továbbképzésének, önművelésének szervei teljesen hiányzanak. Ez a szempont nagyon rokonszenves lesz minden pedagógus előtt, aki a pedagógiai felügyelet, vezetés feladatát látja. Fontos gondolat van a tanfelügyelők kiválasztására, előzetes nevelésére vonatkozó pontban is. A többi cikkek is indokolják, hogy e vállalkozást figyelemmel kísérik.

Néptanítók Lapja (XLVI. évfolyam, 1913, szerkeszti és kiadja a vallás- és közoktatásügyi miniszterium; a szerkesztőség feje Körösi Henrik). A miniszterium a szerkesztést főként azért vette magára, hogy ilyen módon a néptanítósággal közvetlen érintkezésbe lépjen. A lap mindenre ki akar terjeszkedni, ami a tanítóságot és az iskolát érdekli; a szerkesztőség beköszöntőjéből az derül ki, hogy a népoktatás belső fejlődésén akarnak dolgozni a tanítóság továbbképzése útján. Az eddigi számokban minta-tanítások, hazai és külföldi lapszemlék, nevezetes művekből való pedagógiai, iskolaegészségügyi kivonatok, rövid ismertetések, az országgyűlés tanácskozásairól való tudósítások, a tanítóság már meglévő alkotásairól szóló h iradások és létesíthetőkre célzó indítások, ismeretterjesztő rovat, mutatják a szerkesztés élénkségét. A közélet több ismert férfia írt egy-egy cikket «Az én tanítóm» címmel. A többi közlemény sorában Kemény Ferenc (1. sz.) egy nemzetközi körkérdés eredményét ismerteti s maga arra, hogy mi a legsürgősebb tanügyi reform, a felnőttek (szülők, tanítók) nevelését, az önnevelést jelöli meg ilyenül. Málnai Mihály a munkaiskola kérdéséhez szolgáltat adalékot Zürich tanítóságának 1912 szeptember 26-ki tanácskozásait ismertelve (2. sz.). Alexander Bernát (3—5. sz.) nagyobb dolgozatban az önképzés útjait és eszközeit írva